SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2711

av Rebecka Le Moine m.fl. (MP)

Förbud mot smällare, raketer och fyrverkerier för privatpersoner

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hantering av smällare, raketer och fyrverkerier ska förbjudas för privatpersoner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt ordningslagen får fyrverkerier inte användas utan tillstånd från Polismyndigheten om användningen innebär en risk för skada på person eller egendom.

Regeringen har bemyndigat kommunerna att ta fram föreskrifter som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. Det är kommunerna som ger tillstånd att sälja fyrverkerier och som i tillståndet sätter upp de villkor som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. Det är straffbart att använda fyrverkerier utan tillstånd från Polismyndigheten eller i strid med en lokal föreskrift. Den som använder fyrverkerier på ett sätt som kan leda till skada på person eller egendom kan också göra sig skyldig till andra typer av brott.

Man kan då tycka att det finns möjligheter att inom ramen för gällande lagstiftning begränsa och ingripa mot användandet av fyrverkerier, raketer och smällare.

Trots dessa möjligheter dör varje år ett antal husdjur då de blivit så skrämda av smällare, fyrverkerier eller raketer. Många hund- och kattägare kan vittna om livrädda hundar som får ta lugnande medicin för att de annars helt enkelt kan dö av skräck. Eller där man tvingas hyra in sig långt bort från staden för att slippa det allra värsta. Smällare, raketer och fyrverkerier börjar ofta flera dagar innan den speciella dag som ska firas infaller och håller ofta på fler dagar efteråt. Alltså finns helt tydligt en uppenbar risk för skada på person och egendom.

I djurskyddslagen står det bland annat att ”den nya lagen syftar till att säkerställa ett gott djurskydd samt att främja en god djurvälfärd och respekt för djur”. Det står också: ”1 § Djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.”

Lagen riktar sig framför allt till djurägaren/djurhållaren, men det bör finnas ett ansvar hos allmänheten att åtminstone följa det som syftas till i ovanstående meningar. Om inte annat så för att inte göra det omöjligt för djurhållaren att följa lagen.

Eftersom de möjligheter till begränsningar som finns inte får den effekt som behövs för att undvika skada både på person och på egendom och att det därtill blir ett brott mot djurskyddslagen vill vi att hantering av smällare, raketer och fyrverkerier ska förbjudas för privatpersoner.

Flera europeiska länder har under senare år skärpt lagstiftningen kraftigt eller infört långtgående förbud för privatpersoners användning av fyrverkerier.

Nederländerna har redan beslutat om ett nationellt förbud mot konsumentfyrverkerier, medan länder som Norge, Belgien, Polen och Storbritannien driver reformer för att minska de omfattande problem som fyrverkerier orsakar. I Irland och Rumänien har långtgående restriktioner funnits under många år. Gemensamt för dessa länder är insikten om att de samhällskostnader som följer av fyrverkerier, i form av personskador, belastning på sjukvård och räddningstjänst, störningar för husdjur och vilda djur samt ordningsproblem, inte längre kan motiveras av privat användning.

Utvecklingen visar att ett nationellt förbud mot fyrverkerier för privatpersoner är fullt förenligt med europeisk rätt och att det finns en tydlig internationell trend mot skärpt reglering. Sverige bör därför följa efter de länder som redan agerat och införa ett förbud mot privat användning av fyrverkerier. Detta skulle stärka skyddet för människor, djur och miljö samt bidra till ökad trygghet i samhället.

Rebecka Le Moine (MP)

Ulrika Westerlund (MP) *Ajda Asgari (MP)*